

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό:

• Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

Θέμα: «Συνέχιση της λειτουργίας των λατομικών επιχειρήσεων στον Αράξο Αχαΐας»

Η Λατομική Περιοχή Αράξου θεσμοθετήθηκε με την υπ' αριθ. Α39417/2.12.1985, (ΦΕΚ Τ.Β'818/1985), απόφαση του Νομάρχη Αχαΐας στη θέση «Μαύρα Βουνά» της τότε Κοινότητας Αράξου, τα όρια της δε περιορίστηκαν με την υπ' αριθμ. Φ.27/1516/4.6.1992 απόφαση του ίδιου Νομάρχη, με σκοπό, όπως μνημονεύεται σ αυτήν : «την προστασία του γειτονικού υδροβιότοπου της λιμνοθάλασσας Καλογριάς - Πάπα (βιότοποι Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας).

Κατά τη Νομολογία, η δημιουργία Λατομικών Περιοχών αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας, η οποία οφείλει να προβαίνει όχι μόνο σε αρνητικές ενέργειες, (απαγορεύσεις και περιορισμούς χρήσεων) αλλά κυρίως σε θετικές, για την προστασία του Περιβάλλοντος.

Με βάση τον παραπάνω καθορισμό, οι εταιρίες «Lafarge BETON ΑΕΒΕ», «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ Α.Ε» και «ΛΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε» εγκαταστάθηκαν, η κάθε μια σε δικό της λατομικό χώρο, μέσα στα περιορισθέντα όρια της Λατομικής Περιοχής, και σήμερα λειτουργούν με εγκεκριμένες Περιβαλλοντικές, Τεχνικές, Ηλεκτρομηχανολογικές, Στατικές, Υδρογεωλογικές Μελέτες, Μελέτες Επαγγελματικού Κινδύνου, και με όλες τις απαιτούμενες άδειες: λειτουργίας, εκμετάλλευσης, εμπορίας, μηχανολογικών εγκαταστάσεων, αδειοδότηση κτηρίων, περίφραξης, χρήσης νερού, έγκριση επέμβασης και αναδάσωσης κλπ. και με Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο) με ειδικούς και ιδιαίτερα αυστηρούς, λόγω της γειννίας με την προστατευόμενη περιοχή. Περιβαλλοντικοί Όρους οι οποίοι τηρούνται απαρέγκλιτα.

Απασχολούνται συνολικά 120 μόνιμοι άμεσα, εργαζόμενοι εντός του λατομικού χώρου, και 2000 έμμεσα (οι οδηγοί μεταφοράς, μάντρες υλικών, εργοληπτικές και κατασκευαστικές εταιρείες, μονάδες παραγωγής σκυροδέματος, ασφαλτομείγματος, κ.λ.π) και με επενδεδυμένα κεφάλαια τις τάξεως των 50.000.000 ευρώ.

Με την υπ' αριθμ.66289/1993 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) των Υπουργών Γεωργίας, Εμπορικής Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας Δημοσίων Έργων και Βιομηχανίας Ενέργειας Τεχνολογίας και Εμπορίου (ΦΕΚ Τ. Β' 506), οριοθετήθηκε η ως άνω προστατευόμενη περιοχή.

Με την υπ' αριθ. 126187/2011/25.5.2003 απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος Υ. Π.Ε.ΧΩ.ΔΕ., με τίτλο: «Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΕΠΜ) για το χαρακτηρισμό της περιοχής ανωτέρω ως «Εθνικό Πάρκο Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου - Δάσους Στροφυλιάς», προτείνεται, (η απόφαση εγκρίθηκε από τον Υπουργό και μαζί και η πρόταση αυτή), η παράταση της λειτουργίας της ήδη θεσμοθετημένης Λατομικής Περιοχής μέχρι 31.12.2014.

Μετά τους ως άνω αλληπάλληλους, εδαφικούς και χρονικούς, περιορισμούς, οι Περιβαλλοντικοί Όροι, αλλά και ο επιχειρηματικός και επενδυτικός προγραμματισμός, των επιχειρήσεων, βασίζονται στην προοπτική να λειτουργήσουν, τα λατομεία, μέχρι 31.12.2014.

Την 29.04.2009 δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ τ. Δ' 159/09 η Κ.Υ.Α. 12365/17.03.2009 των Υπουργών Ανάπτυξης Π.Ε.ΧΩ.ΔΕ Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – Εμπορικής Ναυτιλίας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, με τίτλο: «Χαρακτηρισμός των χερσαίων, υδάτινων και θαλάσσιων περιοχών της Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου του Δάσους Στροφυλιάς και της ευρύτερης περιοχής (Ν. Αχαΐας- Ν. Ηλείας) ως «Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου Στροφυλιάς», με το άρθρο 3 παραγρ. δ της οποίας, περιορίστηκε ο χρόνος της λατομικής δραστηριότητας στις 31.12.2010 και μάλιστα με αποκλειστικό σκοπό τις εργασίες αποκατάστασης.

Όλες οι εταιρείες προσέβαλαν την πιο πάνω απόφαση στο ΣτΕ ως πολλαπλώς παράνομη, αλλά και αντιπεριβαλλοντική, αφού όπως ισχυρίζονται:

- «Διακόπτει την εφαρμογή των Π. Ο. και καθιστά την ολοκλήρωση των εργασιών αποκατάστασης αδύνατη. Τούτο προκύπτει από το χρονοδιάγραμμα εξόρυξης - διαμόρφωσης - αποκατάστασης που συνοδεύει την Μ.Π.Ε. της κάθε εταιρείας, όπου παρατίθεται, με λεπτομέρειες, το ιστορικό των εργασιών φύτευσης ανά έτος ως το 2014, συνδεδεμένο με το μελλοντικό κοινό χρονοδιάγραμμα αποκατάστασης και συντήρησης - λόγω συνεκμετάλλευσης - έως το 2016.
- Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν. 1650/86, ο χαρακτηρισμός και η τροποποίηση των ορίων των προστατευμένων περιοχών γίνεται με Προεδρικό Διάταγμα και όχι με ΚΥΑ, η οποία, επιπλέον, δεν μπορεί να καταργήσει ή να τροποποιήσει, άλλη ήδη χωροθετημένη, με άλλη διαδικασία, περιοχή, όπως είναι μια Λατομική Περιοχή. Πράγματι, ο καθορισμός Λατομικής Περιοχής συνιστά και αυτός, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 6 του Ν. 1650/86, πράξη χωροθέτησης, η οποία, λαμβανομένου, μάλιστα, υπόψη ότι αποτελεί «δέσμια αρμοδιότητα», της Πολιτείας σε εκτέλεση συνταγματικής επιταγής, δεν τροποποιείται ή καταργείται, παρά μόνο υπό τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας που την διέπει (Ν. 1428/84)
- Πέραν τούτου, τόσο επί της Λατομικής Περιοχής, όσο και επί της ως άνω ΚΥΑ 66289/93, και την υπ' αριθ. 126187/2011/25.05.2003 απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος ΥΠΕΧΩΔΕ, για την Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη της περιοχής, που προέβλεπε τη λειτουργία της ήδη θεσμοθετημένης Λατομικής Περιοχής μέχρι 31.12.2014, έχουν στηριχθεί νόμιμα και καλόπιστα δικαιώματα των διοικούμενων (επιχειρήσεων και εργαζομένων) και δεν είναι δυνατόν τα δικαιώματα αυτά να θίγονται με μεταγενέστερη πράξη χωρίς, μάλιστα, την επίκληση κανενός στοιχείου ιδιαίτερης και άμεσης βλάβης, που θα δικαιολογούσε τη σύντμηση του χρόνου λειτουργίας της Λατομικής Περιοχής
- Πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι η ανάπτυξη μιας παραγωγικής δραστηριότητας, περιλαμβανομένης και της εξορυκτικής, δεν είναι ασύμβατη με μια προστατευόμενη περιοχή (Στε 2059/2007, 2547/2005, 2240/1999), υπό την προϋπόθεση, βεβαίως ότι η οικεία Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και η εφαρμογή της θα περιέχουν ειδικότερους Όρους για την αυξημένη προστασία της περιοχής. Τούτο ακριβώς συμβαίνει και στην περίπτωση των Μ.Π.Ε. της κάθε μιας από τις εταιρείες, όπου οι Μ.Π.Ε. που εφαρμόζουμε περιέχουν τέτοιους ειδικούς αυστηρούς Όρους, (που δεν περιλαμβάνονται στις συνήθεις Μ.Π.Ε.)»

Όπως ισχυρίζονται οι εταιρείες πληρούν αυστηρούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία της δημόσιας υγείας.

Επίσης, όπως τονίζουν οι εταιρείες γίνεται επιτακτικό και το θέμα της κάλυψης των αναγκών του νομού σε αδρανή, που και αυτό, έχει οξύτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Ειδικότερα, σε σχετικό υπόμνημα, οι εταιρείες αναφέρουν:

«Σύμφωνα με την από Σεπτεμβρίου 2008 Εργασία του τμήματος Πατρών του ΤΕΕ, οι ανάγκες σε αδρανή, του νομού Αχαΐας υπερβαίνουν τα τέσσερα έως πέντε εκατομμύρια (4.000.000 έως 5.000.000) κυβικά μέτρα το χρόνο, λαμβανομένων υπόψη των υπό εκτέλεση και προγραμματιζόμενων έργων.

Η δυνατότητα εξόρυξης της Λατομικής Περιοχής Αράξου και από τις τρεις εταιρείες ανέρχεται δύομιση εκατομμύρια (2.500.000) κυβικά μέτρα το χρόνο, από τα οποία καλύπτεται και πάρα πολύ μεγάλο μέρος των αναγκών του Νομού Ηλείας.

Το υπόλοιπο των αναγκών καλύπτεται κυρίως από, εν πολλοίς, μη ελεγχόμενες αμμοληψίες ποταμών με τις εντεύθεν αυτονόητες δυσμενείς περιβαλλοντικές συνέπειες, ιδιαίτερα στην διαμόρφωση οπισθοχωρούντων ακτογραμμών.

Παρά τις προσπάθειες που έγιναν τα τελευταία 25 χρόνια, δεν έγινε δυνατή η εξεύρεση χώρων για τον καθορισμό και άλλων Λατομικών Περιοχών στο Νομό, κάποιες δε που καθορίστηκαν (Χαλανδρίτσα, Μίραλι, Σανταμέρι) αποδείχθηκαν ακατάλληλες λόγω κακής ποιότητας του πετρώματος, και γειτνίασης με Αρχαιολογικό Χώρο). Ο Νομάρχης Αχαΐας βασιζόμενος σε

λεπτομερέστατη Έκθεση της κατ' άρθρο 3 του Ν. 1428/84 Επιτροπής Καθορισμού Λατομικών Περιοχών, με την υπ' αριθ. πρωτ. ΔΑ.Φ25/οικ1/2.01.2008 απόφαση του απεφάσισε τον μη καθορισμό Λατομικών Περιοχών στο Νομό Αχαΐας λόγω αδυναμίας εξεύρεσης κατάλληλης περιοχής που να πληροί τις προϋποθέσεις του νόμου.

Η προτεινόμενη, στην ίδια πιο πάνω απόφαση, «λύση» να καλυφθούν οι ανάγκες του Νομού από μεμονωμένα μικρά λατομεία και μάλιστα για τις τόσο μεγάλες ποσότητες που απαιτούνται, όχι μόνο δεν είναι συμβατή με το περιβάλλον, αφού θα πρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι θα βρεθούν κατάλληλοι μεμονωμένοι χώροι, να ανοίξουν πολλές «τρύπες», αλλά είναι και σε κατεύθυνση αντίθετη εκείνης της νομολογίας του ΣτΕ, κατά την οποία η λατομική δραστηριότητα πρέπει, κατά κανόνα, να συγκεντρώνεται σε οργανωμένες και ελεγχόμενες περιοχές.

Χρειάσθηκαν τριάντα (30) και πλέον χρόνια για να δημιουργηθούν και να λειτουργήσουν Λατομικές Περιοχές και δεν μπορεί τώρα να αρχίσει πάλι η αντίστροφη πορεία με τη δημιουργία μικρών λατομείων και μάλιστα για τέτοιες ποσότητες.

Επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1428/84, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 8 του Ν. 2115/93, η εκμετάλλευση λατομείων εκτός λατομικών περιοχών επιτρέπεται κατ' εξαίρεση - μεταξύ άλλων περιπτώσεων - εφόσον δεν καταστεί δυνατή η δημιουργία λατομικών περιοχών. Στην επαρχία Πατρών νομίμως έχει θεσμοθετηθεί η λατομική περιοχή του Αράξου, η οποία νομίμως συνεχίζει να βρίσκεται σε ισχύ.

Ως εκ τούτου δεν μπορεί να εφαρμοστεί η 378/28-05-09 απόφαση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αχαΐας».

Στο σχετικό υπόμνημα των εταιρειών, διατυπώνεται επίσης η άποψη ότι η ΚΥΑ 12365/17.03.2009, ανεξάρτητα από τις επιφυλάξεις για τη νομιμότητά της, αποσυντονίζει πλήρως την όλη οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα στον τομέα των δημοσίων και ιδιωτικών έργων που χρησιμοποιούν αδρανή, δεδομένου ότι, όπως διαπίστωσε και η αρμόδια προς τούτο Επιτροπή δεν έχουν προετοιμασθεί εναλλακτικές λύσεις, και αυτό χωρίς να υπολογισθεί το κλείσιμο τριών επιχειρήσεων με επενδεδυμένα κεφάλαια 50.000.000 ευρώ και 120 μόνιμες θέσεις εργασίας, με τουλάχιστον 2.000 έμμεσα απασχολούμενους, και με την οικονομική κρίση σε πλήρη εξέλιξη.

Επίσης, τονίζεται ότι από την προσωρινή παύση των τριών λατομείων που έγινε κατά το παρελθόν η μεταφορά αδρανών από λατομείο της Κορίνθου δημιούργησε μεγαλύτερη οικολογική επιβάρυνση, απαγορευτικό κόστος λόγω απόστασης, μεγαλύτερο των 120 χιλιομέτρων και θα αποτελέσει εγκληματική ενέργεια να κυκλοφορούν στο χειρότερο οδικό δίκτυο - το οποίο λόγω κατασκευής έχει μειωθεί σε μία μόνον λωρίδα - περίπου 200 νταλίκες σε ημερήσια βάση. Για την επιβάρυνση αυτή έχει ανατεθεί και συντάσσεται οικονομοτεχνική μελέτη.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- Θα ανακαλέσετε την 12365/17.03.2009 ΚΥΑ, στο μέτρο που αφορά τις εξορυκτικές δραστηριότητες και την επαναφορά της ΚΥΑ 66289/93 σε συνδυασμό με την υπ' αριθ. 126187/2011/25.05.2003 απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος ΥΠΕΧΩΔΕ, με τις οποίες η λατομική δραστηριότητα, σύμφωνα και με τις εγκεκριμένες Τεχνικές και Περιβαλλοντικές Μελέτες που εφαρμόζονται, επιτρέπεται μέχρι 31.12.2014;
- Θα προχωρήσετε σε άμεση διαβούλευση με όλους τους ενδιαφερομένους φορείς για τον καθορισμό των όρων, υπό τους οποίους, εφόσον δεν είναι δυνατή η δημιουργία άλλης Λατομικής Περιοχής στο Νομό, θα ήταν δυνατή η συνύπαρξη της παραγωγικής δραστηριότητας της Λατομικής Περιοχής με την προστατευόμενη περιοχή και μετά την 31-12-2014;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος